

מי ניצל את המיישטרה?

על שאיפשר לבלס למשוך את הכספים בלי לדרוש את החזרת התעודות. בלס סירב למסור תלונה רישמית. הוא אמר כי הוא מנהל משאומתן עם התק"ם על הסדר, וכל חקירה של המיישטרה תחבל בהסדר שהוא והתק"ם מעוניינים בו.

ב־21 באוקטובר 1985 כתב מישה פרידמן סיכום של החקירה, לפי בקשת גונן: "מאחר ואין בידינו ראיות המסכיחות את דויד בלס... ומאחר וכל המי עורכים בפרשה שנחקרו עד כה הביעו את דעתם כי המחלוקת ביניהם היא במישור האזרחי בלבד — יש לגנוז את התיק מחוסר אשמה פלילית."

פרידמן פרש בינתיים מן המיישטרה, והוא כיום עורך־דין פרטי. בעדותו בבית־הדין, במסגרת כתב־האישום נגד בלס, הוא סיפר כי מסקנותיו שוננו בידי הממונים עליו. הוא כתב כי אסור למיישטרה לשמש כלי בידי צדדים למאבק כלכלי, וכי הפרשה כולה היא סיכסוך אזרחי.

ב־29 באוקטובר כתב מפקד יאח"ה, יורם גונן, מיכתב לראש אגף־החקירות במיישטרה, וצירף אליו את תיק־החקירה נגד בלס ואת הסיכום של פרידמן. במכתבו כתב גונן כי הבטיח לבלס להפסיק את החקירה, כדי שלא לגרום נזק כלכלי, מאחר ובימים אלה מתגבש הסכם בין בלאס לתק"ם. הוא ביקש

של התק"ם (התנועה הקיבוצית המאוחדת).

גופים אלה היו מפקדים כספים בחברות של דויד בלס, ששילם תמורתם ריבית הגבוהה מזו שמשלמים בכנקים. בלס היה מפקיד את הכסף בבנק דיסקונט. מקבל אישור על הפיק"דון בצורת תעודות־פיקדון, שאותן היה אמור לתת לנותני הכספים כבטוחה. ללא התעודה, לא ניתן להוציא את הכסף מן הבנק.

מקבלי התעודות היו סבורים כי כל עוד התעודה בידם, הכסף שלהם מופ"ק בבנק.

ב־22 לינואר 1985 נודע לראשי התק"ם, שלא היו קשורים בעסקים עם בלס, כי למעשה הכספים — שהופקדו כנגד תעודות־הפיקדון — נמשכו מן הבנק, ואין לתעודות כל כיוטי.

הללו נחפזו לבלס, ובשעה 3 לפנות בוקר איתרו אותו בביתו, חולה, וביקשו ממנו ביטחונות כנגד כ־100 מיליון דולר שנתנו לו המוסדות הקיבוציים.

בלס, לדבריו בעדות שנתן במיישטרה, סבל מחום גבוה, ו"לא ידע על מה מחתימים אותן. כך התיתמו אותו על יפוי־כוח למי שוך את הפיקדון שהופקד כנגד התעודות, כדי שיהיו לקיבוצים ראיות כי יש להם ביטחונות כלשהם כנגד הכספים. כן החתימו אותו על שיעבוד נכסים שונים שלו.

בעיקבות האירוע הלילי התחילו ראשי התק"ם לברוק כיצד נמסרו לב-

עורך־הדין ארנון, נציג הקיבוצים, ביקר "במיקרה" אצל הקצין

יורם גונן, ואז השתנתה החלטת המיישטרה כלפי החקירה

הייתכן כי המיישטרה משמשת חות כלכליים, במודע או שלא במודע? הייתכן כי יש מי שיועד להפעיל את השוטרים לטובת העניינים שלו, כך שהצד שלו יכה את הצד השני בעד רת המיישטרה? לכאורה, רק במדינות מושחתות, שבהן קונים שוטרים ושוש"טים, יש דברים כאלה.

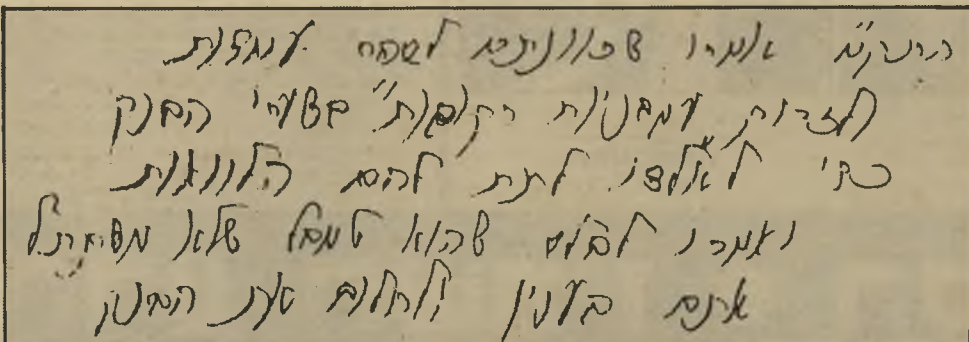
אולם מה שקרה בנושא חקירת המיישטרה בפרשת דויד בלס נגד הקיבוצים מעלה חשד ברור בכך כי המיישטרה שימשה כ-

מכשיר לחיסול־חשבונות של כור חות כלכליים, במודע או שלא במודע? הייתכן כי יש מי שיועד להפעיל את השוטרים לטובת העניינים שלו, כך שהצד שלו יכה את הצד השני בעד רת המיישטרה? לכאורה, רק במדינות מושחתות, שבהן קונים שוטרים ושוש"טים, יש דברים כאלה.

אולם מה שקרה בנושא חקירת המיישטרה בפרשת דויד בלס נגד הקיבוצים מעלה חשד ברור בכך כי המיישטרה שימשה כ-

כה ויגיד לי מה לעשות עם תלונה כזו הנוספת שאין בה מתלונן."

גונן אישר בעדותו כי כתב במכתבו: "הבטחתי למר בלס כי לא אמשיך בחקירה בשלב זה, ולא אגרום לו נזק כלכלי, בטמם אפנה אליו ואמליץ לי העביר את הנושא לקבל הנחייתו". גונן אישר בהמשך כי ביקש של בלאס, שכן לגבי התלונה של ירלין נגד בלס הורה לחוד להפסיק את החקירה. הוא מסביר כי גם אהרון ירלין אמר לי את אותו הרבר בטלפון

ולרוק, עגבניות רקובות' בשערי הבנק, כדי לאלצו לתת להם הלוואות, ואמרו לבלס שהוא טמבל, שלא משתתף איתם בעניין ולחלוב עליידי כך את הבנק."

— שפה יהיו נזקים עצומים מהרברים הללו. אמרתי: אני מעביר את זה ליועץ המיישטרה לממשלה, והוא יורה הלכה. הוא יגיד לי אם להתחשב בנושאים ובשיקולים של אינטרס ציבורי או אינ־טרסים כלכליים ולא לחקור בעניין, או כן לחקור בעניין. זאת אומרת, להמי שין את הטיפול בתיק שבו ישנן שתי תלונות, האחת של התק"ם נגד בלס והשניה של בלס נגד התק"ם, מבלי רצון להתלונן."

"כמו פרח במידבר"
מה היתה התלונה־לא־תלונה של בזיכרון־דברים שכתב גונן ב־18 באוקטובר 1985 הוא סיפר: "ביקש מר בלס להישאר איתי לבד, יגאל לכיב" (המשך בעמוד 26)

מזיכרון־דברים ש"רשם גונן אחרי־שיחה עם בלס. "התק"ם אמרו שכונתם לשפר עמדות

הנחיות מן היועץ המיישטרה לממשלה אם לפתוח בחקירה נגד ראשי התק"ם, בעיקבות העובדות שמסר נגדם בלס. וכך תיאר גונן בעדותו בבית־הדין: "פט את מיכתבו: 'בתיק החקירה, אתה (בלס) חשוד בו. ומאחר ואתה כעת מת' לונן, אני עושה הפסקה כמהלך חקירי רה נגדך, התיק תלוי ועומד נגדך, זה על פי התלונה של מוזכר התק"ם נגדך, וכעת הופיעה בו עוד תלונה נגדית שלך."

אז אני בשלב זה עושה הפסקה בחקירה נגדך, ומעביר ליועץ, לשאול לגבי התוספת של התלונה שלך. משום שכעת יש לנו תיק המחזיק בתוכו שתי תלונות. אחת של אהרון ירלין נגדך, והשניה כעת שלך, במרומו ובלי חתימה, נגד התק"ם."

אז אני, בגלל שאומרים לי שיש פה נושאים כלכליים כבדים, אתה אומר, ועל הפיצוי, אני מעביר את זה ליועץ המיישטרה לממשלה, שהוא יפסוק הל-

כתב־ידו של גונן

לס סכומים כאלה, וכך עלו חשדות על טובות־הנאה שנתן לאחרים על הכס"פים. על רודר ליבאי הוטל לחקור את החשדות, ואחרי שמסר את מימצאיו למיישטרה הגיש מוזכר התק"ם; אהרון ירלין, תלונה רישמית למיישטרה, שלפיה קיבלו עינבל וזו שוחר מבלס. המיישטרה מינתה צוות לחקור את הפרשה. החקירה היתה בידי היחידה הארצית לחקירות הונאה (יאח"ה) בפיקודו של יורם גונן, שהטיל על רב־פקד מישה פרידמן את החקירה.

"אני עושה הפסקה"

כאשר חקר פרידמן, הוא גבה עדויות המטילות חשד לא רק על בלס, אלא גם על ראשי התק"ם. הוא שמע את ריבירי בלס, שהאשים את ראשי התק"ם במעשים פליליים שונים, ובנסיון לסחוט כספים מבנק דיסקונט